НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО
ВІДДІЛ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІВ ВЛАДИ

Освіта в Україні і зарубіжних країнах :

анотований бібліографічний список

Вип. 3 / 2026
березень - квітень
URL: http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3

Освіта в Україні

1. **Актуальні питання права та економіки: сучасність і перспективи розвитку** : зб. матеріал. наук.-практ. студент. конф. — Одеса : Юридика, 2025. — 410 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843721*** *Зі змісту: Методологія організації навчального процесу в коледжах США та України / В. О. Войтко. — С. 34-38; Правові аспекти інклюзивної освіти в дошкільних закладах: проблеми та шляхи їх вирішення / Д. О. Калєнцова. — С. 72-76.*

2. **Алексєєва І. В. Україні оновили правила вступу до вузів: основні нововведення** [Електронний ресурс] / Ірина Алексєєва / Fakty.ua : [вебсайт]. – 2026. – 24 берез. — Електрон. дані. *Зазначено, що Міністерство освіти і науки України (МОН України) опублікувало Порядок, який визначає правила вступної кампанії до закладів вищої освіти (ЗВО) у 2026 р. Порядок містить детальні умови вступу на бакалаврат, магістратуру та аспірантуру, а також регулює всі етапи вступної кампанії: від реєстрації на вступні випробування до зарахування. Міністр освіти та науки Оксен Лісовий зазначив, що саме змінюється у вступній кампанії 2026 р. За його словами, ці механізми потрібні, щоб доступ до української освіти не залежав від обставин, у яких опинилася людина через війну.* Текст:

https://fakty.ua/469246-v-ukraine-obnovili-pravila-postupleniya-v-vuzy-osnovnye-novovvedeniya

3. **Алєксєєнко І. А. Корпоративна освіта в Україні: тенденції, виклики та перспективи** [Електронний ресурс] / І. А. Алексєєнко // Екон. вісн. Дніпров. політехніки. – 2026. – № 1. – С.146-153. *Встановлено, що корпоративна освіта в Україні забезпечує низку стратегічних результатів для бізнесу: скорочення витрат на адаптацію персоналу, підвищення продуктивності праці, швидке впровадження інновацій, формування корпоративної культури та лояльності працівників. Наголошено, що сучасні корпоративні освітні моделі орієнтовані не лише на підвищення кваліфікації працівників, а й на формування управлінських, цифрових і лідерських компетентностей,необхідних в умовах нестабільного ринку праці та воєнних викликів. Виокремлено чотири основні моделі корпоративної освіти в Україні: корпоративні університети, академії професійних навичок, внутрішні тренінгові центри та партнерські програми з закладами вищої освіти (ЗВО). Вказано, що корпоративна освіта створює для працівників можливості професійного зростання, перепідготовки та отримання нових спеціальностей.* Текст : https://ev.nmu.org.ua/index.php/uk/archive?arh_article=1752

4. **Бережна Д. Народні улюбленці: Фокус збирає заявки до рейтингу топ 25 університетів України** [Електронний ресурс] / Дар'я Бережна // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 8 квіт. — Електрон. дані. *Зазначено, що "Фокус" пропонує всім охочим долучитися до формування лонг-листа рейтингу закладів вищої освіти (ЗВО), які і під час повномасштабної війни продовжують навчати студентів, розвивати науку та формувати майбутнє країни. Тож кожен охочий має можливість заповнити анкету і підтримати свою "alma mater", яка, на його думку, заслуговує на ширше визнання. Вказано, що фінальний рейтинг буде опублікований на сайті "Фокусу" наприкінці квітня 2026 р. В основу лонг-листа покладено*

перелік із 50 ЗВО, сформований на базі відкритих даних освітніх порталів. Для кожного ЗВО редакція формує окрему картку, в якій буде певна інформація. Водночас українці можуть запропонувати й інші університети, які не увійшли до стартового лонг-листа. Для цього слід скористатися спеціальною формою і подати інформацію про заклад до 17.04.2026 включно. Після цього буде сформовано фінальний список учасників і розпочнеться відкрите голосування, яке проходитиме у кілька етапів. Наведено перелік університетів, що вже є в лонг-листі. Текст: https://focus.ua/uk/eksklyuzivy/749744-top-25-universitetiv-ukrajini-fokus-formuye-long-list-reytingu

5. **Бережна Д. Якість чи кількість: як обрати дистанційну школу за результатами НМТ та не потрапити у пастку цифр** [Електронний ресурс] / Дар'я Бережна // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 15 квіт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що кожного року публікація рейтингів за результатами НМТ стає головною темою для обговорення серед батьків майбутніх випускників, проте за таблицями та відсотками часто ховаються різні філософії навчання. Вказано, що цього року ринок розділився на два табори: заклади-гіганти з фокусом на масовість та онлайн-школи з акцентом на індивідуальні результати. Розглянуто, як розібратися в цій статистиці та чому перші місця в профільних рейтингах важать більше за загальну кількість випускників*. Текст: https://focus.ua/uk/ukraine/750312-yakist-chi-kilkist-yak-obrati-distanciynu-shkolu-za-rezultatami-nmt-ta-ne-potrapiti-u-pastku-cifr

6. **В Україні ухвалили закон про підготовку школярів та студентів до національного спротиву: про що йдеться [**Електронний ресурс] // Високий замок. – 2026. – 25 берез. – Електрон. дані. *Подано інформацію про ухвалення Верховною Радою України (ВР України) у другому читанні Закону про підготовку громадян до національного спротиву. Йдеться про зміни у методиці навчання*

для усіх учнів і студентів. Вказано, що школярі та студенти проходитимуть спецпідготовку незалежно від статі. У навчальних закладах запровадять нову дисципліну «Основи національного спротиву», а предмет «Захист України» оновлять та удосконалять. Також створять спеццентри, де для українців проводитимуть практичні заняття зі стрільби та інших курсів. Заняття відбуватимуться на полігонах ЗСУ, стрільбищах та інтерактивних тренажерах. Зазначено, що люди, які з релігійних причин не можуть використовувати зброю, зможуть обрати альтернативні навчальні курси. Також від практичних занять звільняються люди з інвалідністю та непрацездатні громадяни. Текст : https://wz.lviv.ua/news/549496-v-ukraini-ukhvalyly-zakon-pro-pidhotovku-shkoliariv-ta-studentiv-do-natsionalnoho-sprotyvu

7. **Викладачка на окупованій Луганщині вчить англійської через російські символи** [Електронний ресурс] // Читомо : [вебсайт]. – 2026. – 11 квіт. – Електрон. дані. *Проаналізовано трансформацію змісту мовної освіти на тимчасово окупованих територіях (ТОТ) Луганської області, де викладання англійської мови інтегрується з російськими наративами. Зокрема, описано створення навчального посібника викладачкою англійської та французької мов Оленою Масловою, у якому замість традиційного матеріалу про культуру Великої Британії — російські символи, свята та народні образи. Такий підхід інтерпретується як інструмент культурної та ідеологічної переорієнтації освітнього процесу, що сприяє витісненню локальної й західної культурної перспективи. Підкреслено, що подібні практики є складовою ширшої політики гуманітарного впливу та російської пропаганди в освітній сфері на ТОТ.* Текст: https://chytomo.com/vykladachka-na-okupovanij-luhanshchyni-vchyt-anhlijskoi-cherez-rosijski-symvoly/

8. **Волікова М. М. Трансформація вищої освіти України в умовах воєнних викликів** [Електронний ресурс] / М. М. Волікова, Г. В. Коваль // Укр. журн. приклад. економіки та техніки. – 2026. – № 1. – С. 719-728. *Вказано, що освітній процес у період війни потребує від молоді значної психологічної витривалості, уміння швидко адаптуватися до змін і самостійно вибудовувати власну освітню траєкторію. Пріоритетними напрямами освітньої політики мають бути створення безпечного середовища для навчання, активне впровадження цифрових технологій, розвиток дистанційних форматів і гарантування рівних можливостей доступу до освіти незалежно від життєвих обставин, забезпечення безперервності навчання для українських дітей і молоді, які через війну перебувають за кордоном. Використання онлайн-платформ і цифрових інструментів дає змогу не лише продовжувати здобуття освіти, а й отримувати необхідну психологічну підтримку, зберігати зв'язок із українським освітнім простором і відчуття належності до національної спільноти. За таких обставин питання забезпечення якісної, сучасної та доступної освіти в Україні набуває особливої значущості й стає одним із визначальних завдань як державної влади, так і органів місцевого самоврядування (ОМС).* Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/sas/article/view/37882/37884

9. **Воробйова Л. Штрафи для батьків за прогули у школі: у Раді пояснили, як будуть рахуватимуть пропуски дітей** [Електронний ресурс] / Лілія Воробйова // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 24 берез. – Електрон. дані. *Повідомлено, що в Україні будуть ретельніше ставитися до відвідувань дітей школи. Міністр освіти та науки України Оксен Лісовий заявив, що батькам доведеться заплати штраф до 5100 грн, якщо їх нащадки прогуляли уроки без поважних причин. За словами посадовця, відповідальність може наставати після приблизно 10 днів пропусків. Про те, як будуть*

рахувати "пропуски" та інші важливі подробиці, розповіла секретар Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань освіти, науки та інновацій Наталія Піпа. За її словами, якщо штрафи не подіють на батьків, адміністрації навчальних закладів можуть навіть залучити до них відповідні служби. Водночас у парламенті визнали, що існує ризик зловживань із медичними довідками, однак наголосили, що "контроль має бути збалансованим і не створювати надмірного тиску на сім'ї". Текст: https://focus.ua/uk/ukraine/748292-shtrafi-dlya-batkiv-za-proguli-u-shkoli-nataliya-pipa-pro-shtrafi-za-propuski-u-shkoli

10. **Всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації "Формування професійної компетентності викладачів закладів вищої освіти в контексті сучасних суспільних викликів", 30 грудня [2024 р.] – 9 лютого 2025 р.** : [зб. матеріалів]. — Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2025. — 253 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843920*** *Зі змісту: Використання штучного інтелекту у професійному розвитку викладачів закладів вищої освіти / С. С. Барган. – С. 9-11; Конкурентоспроможність вищої освіти: стратегічні аспекти / Ю. Є. Безугла. – С. 15-17; Вплив ШІ на вищу освіту: дослідження переваг, проблем і суспільного сприйняття / Н. С. Бітко. – С. 19-23; Методичні підходи до роботи та підготовки кадрів для викладацької діяльності у закладах вищої освіти / О. В. Волкова. – С. 34-39; Інтеграція soft skills у навчальні програми закладів вищої освіти / М. С. Глуховська. – С. 49-51; Проблеми застосування штучного інтелекту у вищій школі / Б. Г. Головко. – С. 51-54; Формування «м'яких навичок» у здобувачів вищих навчальних закладів / А. С. Дуброва. – С. 67-70; Легітимація порушення законодавства про захист економічної конкуренції органами влади / І. М. Дудик. – С. 70-73; Формування культури академічної доброчесності у закладах вищої освіти / А. П. Іржавська. – С. 85-88; Феномен академічної недоброчесності посеред нас / В. Є. Кириченко. – С. 95-99; Методи*

оцінювання академічної доброчесності у закладах вищої освіти / А. О. Кузьменко. – С. 121-124; Дискримінація у сфері освіти / Ю. О. Лісіцина. – С. 127-130; Штучний інтелект у педагогічній діяльності: сучасний стан та перспективи застосування. – І. Р. Серкевич. – С. 201-205; Кіберграмотність та кібергієна важливі складові професійної компетентності сучасних викладачів закладів вищої освіти / О. Ж. Скибун. – С. 205-208.

11. **Всеукраїнське науково-педагогічне підвищення кваліфікації "Прагматичні аспекти рідномовної підготовки", 2 грудня [2024 р.] – 12 січня 2025 р.** : [зб. матеріалів]. — Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2025. — 35 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843917*** *Зі змісту: Рідномовна професійна підготовка здобувачів вищої освіти / Г. Г. Асмаковська, Н. А. Березовська-Савчук. — С. 4-8; Ігрові технології на уроках української мови в початкових класах / Ю. Г. Павленко. — С.18-21; Значення мовних ігор у навчанні української мови майбутніх правоохоронців / О. В. Чорноус. — С. 31-34.*

12. **Довійськова підготовка студентської молоді у системі вищої освіти: досвід України та Польщі** [Електронний ресурс] / Ю. Дубневич, І. Вовк, Я. Кривуля, В. Ковалів // Освіта. Інноватика. Практика. – 2026. – Т. 14, № 3. – С.39-44. *Зазначено, що моделі довійськової підготовки студентської молоді в Україні та Польщі є відображенням національного безпекового контексту та стратегічних пріоритетів відповідних держав. Україна, перебуваючи в умовах війни, реалізує підхід загальносуспільної оборони, тоді як Польща застосовує інструменти «розумної мобілізації», спрямованої на залучення обмеженого, але підготовленого і вмотивованого сегмента молоді. Вказано, що Україна може адаптувати окремі елементи польського досвіду, зокрема щодо багаторівневості підготовки та посилення мотивації студентів, тоді як для Польщі релевантним є український підхід до формування базової військової*

обізнаності широких верств молоді. Тому, ефективна довійськова підготовка студентської молоді є важливою складовою сучасної системи національної безпеки та потребує подальшого наукового осмислення й практичного вдосконалення. Текст: https://oip-journal.org/index.php/oip/article/view/763/571

13. **Дуальні форми набуття фахових компетенцій у вищій школі: актуальність та інструменти впровадження** / [Н. В. Гришина та ін.] ; за наук. ред. В. Н. Парсяка. – Одеса : Гельветика, 2025. – 239 с. : іл., табл. – Авт. зазнач. на звороті тит. арк. – Бібліогр.: с. 206–218. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843873*** *Висвітлено зміст отриманих авторами висновків і рекомендації щодо перспектив запровадження дуальних форм набуття фахових компетенцій студентами закладів вищої освіти (ЗВО), з огляду на запити господарської практики, яка потребує ревіталізації капіталу через його руйнування впродовж бойових дій.*

14. **Етичні аспекти використання штучного інтелекту в освітньому процесі** [Електронний ресурс] / О. І. Харитонова, С. В. Мазуренко, Н. П. Бааджи, Л. І. Галупова // Актуал. питання у сучас. науці. – 2026. – № 2 (44). – С. 1422-1433. *Зазначено, що використання ШІ в навчанні має ґрунтуватися на пріоритеті людини як суб'єкта освітнього процесу, а не як об'єкта алгоритмічного аналізу. Етична прийнятність ШІ безпосередньо пов'язана з прозорістю його функціонування, можливістю контролю з боку людини, захистом персональних даних тощо. Водночас етичний вимір використання ШІ не може розглядатися ізольовано від проблеми цифрової нерівності, оскільки нерівний доступ до технологій і цифрових компетенцій здатний перетворити інноваційні інструменти на джерело нових форм освітньої дискримінації. Саме тому етика використання ШІ в освіті виходить за межі індивідуального вибору освітніх закладів і набуває системного характеру, пов'язаного з*

державною політикою, соціальною відповідальністю та забезпеченням рівності освітніх можливостей, оскільки лише за умови дотримання етичних обмежень ШІ може слугувати інструментом підвищення якості освіти, а не фактором підриву академічних фундаментальних цінностей. Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/37476/37477

15. **Запровадження нових інструментів освітньої підтримки для подолання освітніх втрат: Верховна Рада прийняла за основу законопроєкт № 14104** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради країни // Голос України. – 2026. – 26 берез. [№ 560]. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що Верховна Рада України (ВР України) 25 березня ухвалила за основу законопроєкт, спрямований на розширення форм державної підтримки у сфері освіти для осіб, які зазнали освітніх втрат внаслідок війни, внутрішнього переміщення та інших кризових обставин. Він покликаний вирішити проблеми, з якими стикаються діти та молодь, що постраждали від війни, а також демобілізовані військовослужбовці, які повертаються до навчання після участі у бойових діях. Ці категорії потребують додаткової підтримки для успішного навчання. Серед ключових новел законопроєкту - запровадження нових інструментів освітньої підтримки, зокрема індивідуальних занять з педагогами та репетиторами, тьюторського супроводу, а також підготовчих і адаптаційних програм у закладах освіти. Передбачається можливість впровадження підготовчого освітнього року у закладах вищої освіти (ЗВО) для внутрішньо переміщених осіб (ВПО), демобілізованих військовослужбовців та інших осіб, які зазнали освітніх втрат. Крім того, законопроєктом пропонується розширити перелік форм державної підтримки та передбачити розроблення Стратегії надолуження освітніх втрат до 2030 р.* Текст: https://www.golos.com.ua/article/390692

16. **Збірник тез доповідей студентів, аспірантів та здобувачів – учасників 81-ї звітної конференції Одеського національного університету імені І. І. Мечникова, присвячений 160-й річниці університету. Секція економічних і правничих наук, 22 – 24 квіт. 2025 р., м. Одеса** / [відп. ред. О. В. Побережець]. — Одеса : Олді+, 2025. — 387 с. : іл., табл. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843783*** *Зі змісту: Мотивація абітурієнтів до вибору управлінської освіти / Є. О. Сергєєва. – С. 236-239.*

17. **Інформаційна грамотність в умовах воєнного стану: обробка, захист та презентація даних** : матеріали всеукр. наук.-пед. підвищ. кваліфікації (м. Одеса, 2 груд. – 12 січ. 2025 р.) / Нац. ун-т "Одес. юрид. акад.", Центр укр.-європ. наук. співробітництва. — Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2025. — 185 с. — Текст укр., англ. — Бібліогр. наприкінці ст. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843714*** *Зі змісту: Використання штучного інтелекту у викладанні української мови як іноземної / Н. Ю. Булава. – С. 23-27; Соціальна відповідальність університетів в умовах воєнного стану / М. М. Дєліні. – С. 45-47; Диверсифікація освітніх програм як фактор впливу на попит освітніх послуг ЗВО України / О. І. Джоші. – С. 47-51; Проблеми та перспективні напрямки розвитку туристичної освіти / О. М. Корнієнко. – С. 82-84; Цифрова трансформація вищої освіти : синергія людського та штучного інтелекту / А. С. Пальоний. – С. 130-134.*

18. **Ірина Борзова: Нинішні дев'ятикласники зможуть навчатися в 10 та 11 класах у своїх освітніх закладах без примусового переведення до академічних ліцеїв** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 7 квіт. [№ 568]. – Електрон. дані**.** *Як розповіла членкиня фракції «Слуга Народу», голова підкомітету із питань державної молодіжної політики парламентського Комітету з питань молоді та спорту*

Ірина Борзова, в Україні триває реформа середньої освіти, що передбачає 12-річне навчання і поділ на початкову школу, гімназію, а також академічний ліцей. Із 01.09.2027 передбачається запуск профільної освіти академічних ліцеїв, що має на меті дати можливість дітям обирати профіль і готуватися до майбутньої професії. Політикиня зауважила, що зараз у громадах виникають певні проблеми з відкриттям академічних ліцеїв та продовженням освітнього процесу нинішніх учнів IX класів, які навчаються не за програмою Нової української школи (НУШ). За її словами, особливо актуальним це питання є для сільської місцевості, де в нинішніх умовах, коли в Україні триває війна, треба враховувати і стан доріг, і повітряні тривоги, і відсутність шкільних автобусів чи велику відстань до академічних ліцеїв. «Усім дітям необхідно надати можливість закінчити навчання в 10 - 11 класах у рідних школах. Кожна дитина сьогодні має право на освіту, і жодна реформа не може бути важливішою за права дитини», - наголосила політикиня. Текст: https://www.golos.com.ua/article/390817

19. **Історичні, соціально-політичні, публічно-управлінські та інституціональні виміри розвитку української державності** / І. Ворчакова, О. Кравчук, Л. Матвієнко, О. Сонечко ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т кораблебудування ім. адмірала Макарова. — Миколаїв : ТакиБук, 2025. — 148 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843781*** *Розглянуто особливості викладання історії України у період російської агресії 2014 - 2024 рр. Схарактеризовано цифрову парадигму публічного управління. Проаналізовано адаптивні зміни соціально-політичних та освітніх інститутів українського суспільства в умовах війни*. Текст: https://zenodo.org/records/15126770

20. **Каніщев О. І. Збереження якості освіти під час енергетичних криз у вищих навчальних закладах** [Електронний ресурс] / О. І. Каніщев, Т. С.Гнатенко, Г. Г. Буланчук // Вісн. науки та освіти. – 2026. – № 2

(44). – С.2073-2084. *Метою статті є аналіз потенціалу сучасних підходів та інтеграції нових навчальних технологій для підтримки високого рівня якості освіти в умовах тривалої енергетичної кризи. Досліджено можливості асинхронного навчання як ключової концепції взаємодії учасників освітнього середовища в умовах енергетичних обмежень. Розглянуто ключові технології асинхронної взаємодії, виокремлено ключові переваги дистанційного асинхронного формату навчання в часи енергетичної нестабільності. Вказано на нестачу фінансового та інфраструктурного забезпечення широкого впровадження таких технологій в українських вищих навчальних закладах (ВНЗ), що потребує галузевого інституційного та бюджетного удосконалення, залучення стейкхолдерів і підтримки міжнародних партнерів.* Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/38528/38536

21. **Коваленко І. А. Протидія булеру в певному класі української школи її адміністрацією** [Електронний ресурс] / О. І. Мармаза // Наук. інновації та перед. технології. Серія : Упр. та адміністрування. Економіка. Право. Педагогіка. Психологія. – 2026. – № 2. – С.3129-3140. *Вказано, що зростання рівня тривожності, викликане нинішніми подіями, відчутно впливає на емоційний стан суспільства: збільшується рівень стресу, посилюється дратівливість і прояви агресивної поведінки. В таких умовах особливо важливою стає проблема психологічної, соціальної та емоційної підтримки дітей, які переживають наслідки війни, зміну місця проживання, закладу освіти, втрату звичного оточення друзів і близьких. Окрім цього, останнім часом спостерігається збільшення випадків булінгу в навчальних закладах. Така ситуація зумовлена низкою факторів, серед яких основними є дискримінація серед дітей та їх агресивність. Зважаючи на реалії війни в Україні, профілактика булінгу у контексті активних бойових дій вимагає глибшого аналізу, незважаючи на наявність певних досліджень з цієї тематики, їх кількість поки що залишається*

обмеженою. У шкільному середовищі ключова роль у подоланні булінгу покладається на вчителів. Однак для ефективного вирішення цієї проблеми їм необхідна підтримка з боку адміністрації школи, батьків, місцевих органів влади тагромадських організацій. Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/37306

22. **Козлюк О. А. Система спеціальної дошкільної освіти в Україні в умовах сучасних трансформацій** [Електронний ресурс] / О. А. Козлюк, О. В. Войтович // Наук. інновації та перед. технології. Серія : Упр. та адміністрування. Економіка. Право. Педагогіка. Психологія. – 2026. – № 2. – С.1465-1478. *Вказано, що спеціальна дошкільна освіта є важливою складовою загальної системи дошкільної освіти, спрямованою на створення оптимальних умов для розвитку, навчання, корекції порушень і соціалізації дітей з особливими освітніми потребами. Висвітлено структуру сучасної системи спеціальної дошкільної освіти, схарактеризовано її основні організаційні форми, зокрема функціонування спеціальних закладів дошкільної освіти (ЗДО) та спеціальних груп у закладах дошкільної освіти загального типу. Обґрунтовано доцільність диференційованого підходу до організації освітніх умов залежно від категорії порушення, рівня інтелектуального розвитку, рухових можливостей і сформованості навичок самообслуговування дитини. Звернено увагу на принципи організації спеціальної дошкільної освіти. Розглянуто виклики і проблем сучасної дошкільної освіти, що потребують комплексного осмислення та системних рішень.* Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/37171

23. **Коломоєць Ю. О. Антикорупція та академічна доброчесність у системі вищої освіти** [Електронний ресурс] / Ю. О. Коломоєць // Держ. упр. : удосконалення та розвиток. – 2026. – № 3. – Електрон. дані. *Досліджено проблему антикорупції та утвердження принципів академічної доброчесності в системі вищої освіти*

України в умовах інтенсивних сучасних соціально-економічних трансформацій та євроінтеграційних процесів. Розкрито сутність корупційних ризиків, що виникають у фінансово-господарській та освітньо-науковій діяльності закладів вищої освіти (ЗВО). Проаналізовано основні форми та прояви корупції (академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація результатів досліджень), а також прояви протекціонізму та конфлікту інтересів. Визначено ключову роль академічної доброчесності як стратегічного інструменту запобігання корупційним практикам і фундаменту для розбудови довіри між усіма учасниками освітнього процесу. Обґрунтовано цілісну систему напрямів удосконалення антикорупційних заходів у ЗВО з урахуванням європейських стандартів (ESG) та кращого національного досвіду. Наголошено на важливості цифровізації управлінських процесів, запровадження прозорих процедур оцінювання знань та формування стійкої культури доброчесності через просвітницькі заходи. Текст : https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/9415/9567

24. **Константинова В. Школа під землею: як навчаються діти в прифронтовому Запоріжжі** [Електронний ресурс] / Валерія Константинова // Дзеркало тижня. – 2026. – 2 квіт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що в Запоріжжі, попри близькість до зони бойових дій та щоденні обстріли, діти мають можливість навчатися офлайн у безпечних умовах завдяки підземним школам. Одним із прикладів є Запорізька спеціалізована школа-інтернат «Січовий колегіум», яка була переміщена до протирадіаційного укриття в центрі міста. Тут створено 14 навчальних кабінетів, лаунж-зони, кабінети психолога та медсестри, облаштовано спортзал і STEM-майстерні, а також забезпечено повноцінне харчування через кейтеринг. Підземні школи розташовані приблизно на 7 м нижче землі, мають бетонний захист, декілька виходів і*

автономне електропостачання з генераторами. Вони також обладнані для дітей з інвалідністю. За словами педагогів і батьків, такий формат навчання значно безпечніший за дистанційний і дозволяє зберігати елементи нормального шкільного життя — уроки, перерви, ігри, гуртки та соціальну взаємодію. Текст: https://zn.ua/ukr/EDUCATION/shkola-pid-zemleju-jak-navchajutsja-diti-v-prifrontovomu-zaporizhzhi.html

25. **Крамська З. М. Центри освіти і піклування про дітей дошкільного віку як інноваційна модель інтегрованого освітнього середовища** [Електронний ресурс] / З. М. Крамська // Наука і техніка сьогодні. Серія : Право. Економіка. Педагогіка. Техніка. Фіз-мат. науки. – 2026. – № 2. – С.1001-1015. *Обґрунтовано доцільність функціонування центрів освіти і піклування на базі педагогічних фахових коледжів як відкритих соціально-освітніх структур, діяльність яких базується на принципах гуманізму, партнерської взаємодії, міждисциплінарного підходу та інтеграції теоретичної й практичної підготовки здобувачів освіти. Розглянуто практичний досвід діяльності Центру освіти і піклування про дітей дошкільного віку «Mr.Leader», що функціонує на базі Комунального закладу «Уманський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж імені Т. Г. Шевченка Черкаської обласної ради». Визначено його організаційні особливості, модель взаємодії з батьками, специфіку залучення здобувачів освіти до реального освітнього процесу та педагогічний ефект для всіх учасників освітнього середовища. Здійснено порівняльний аналіз діяльності центру освіти і піклування та традиційного закладу дошкільної освіти, що дозволило виявити переваги інтегрованої моделі, зокрема гнучкість освітнього простору, розширення соціальної функції, активну міжпрофесійну взаємодію та практико-орієнтовану підготовку майбутніх педагогів. Вказано на перспективність упровадження центрів освіти і піклування як ефективного механізму модернізації сучасної*

системи дошкільної та педагогічної освіти. Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/38049/38050

26. **Крохмальний Д. Нові слова і терміни цифрової держави** [Електронний ресурс] / Данило Крохмальний // Теорія і практика викл. укр. мови як інозем. – 2026. – № 21. – С. 283-290. *Досліджено терміносистему цифрової держави України, що сформувалася в перші десятиліття XXI ст. у межах оцифровування послуг і спрощення ділової документації. Увагу приділено екосистемі «Дія», зокрема порталу «Дія.Освіта», який охопив близько 1 млн учнів. Проаналізовано понад 900 термінів, більшість із яких є новими для наукового обігу, та проведено їх класифікацію за чотирма напрямами: цифрова грамотність та інфраструктура; сленг і неологізми цифрових комунікацій; медіаграмотність та інформаційна гігієна; безбар'єрне спілкування. Виявлено домінування англіцизмів і терміноелементів греко-латинського походження, а також проведено диференціацію понять «digitization»,«digitalization» і «digital transformation». Підкреслено зв'язок формування цифрової терміносистеми з мовною політикою України, оскільки адаптація нових міжнародних термінів і стандартизація назв сервісів сприяють розвитку української мови у сфері технологій, освіти та державного управління, одночасно інтегруючи країну в глобальний інформаційний простір.* Текст: https://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ukrinos/article/view/5164/5719

27. **Круковський В. Організовані українці в Новому Світі: історія світового українства на прикладі діяльності Конгресу Українців Канади** [Електронний ресурс] / Віталій Круковський // Українознавство. – 2026. – № 1. – С. 112-127. *Зазначено, що Канадське українство та його провід у вигляді Конгресу українців Канади і його складових організацій здійснюють найважливішу історичну місію щодо підтримки української державності, збереження культури, мови,*

традицій і звичаїв шляхом налагодження та розвитку власного розгалуженого шкільництва, системи закладів вищої освіти (ЗВО), мережі науково-дослідницьких інституцій, благодійно-громадських фундацій, культурно-просвітницьких товариств і громадських організацій, засобів масової інформації (ЗМІ) – власної україномовної періодичної преси, телебачення і радіомовлення – та лобіюють інтереси української нації в Канаді. Текст: http://journal.ndiu.org.ua/article/view/356136

28. **Кулєшов Р. НМТ - 2026 під питанням: 6000 абітурієнтів можуть не допустити до складання** [Електронний ресурс] / Руслан Кулєшов // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 3 квіт. — Електрон. дані. *Як повідомив Український центр оцінювання якості освіти (УЦОЯО), основний етап реєстрації для участі в НМТ 2026 р. завершено. Спеціальним сервісом реєстрації скористалися понад 373 тис. осіб. Більше 60 % вступників створили свої персональні кабінети за допомогою застосунку "Дія". Водночас частина вступників поки що не зареєстрована для участі в тестуванні. Після перевірки документів понад 6000 осіб отримали повідомлення про необхідність доопрацювання поданої інформації або копій документів. Таким учасникам радять перевірити свої персональні кабінети, щоб не пропустити важливі повідомлення. Вказано, що усунути недоліки та повторно надіслати документи на перевірку можна до 07.04.2026 включно.* Текст: https://focus.ua/uk/ukraine/749492-ponad-6000-vstupnikiv-mozhut-ne-dopustiti-do-nmt-2026

29. **Литвин І. Типові кримінальні правопорушення у сфері надання освітніх послуг в закладах вищої освіти** [Електронний ресурс] / І. Литвин // Юрид. вісн.– 2025. – № 6. – С. 63-74. *Досліджено проблеми виявлення та запобігання злочинам у закладах вищої освіти (ЗВО) й окреслено основні категорії правопорушень, які найчастіше фіксуються в освітньому середовищі. Розкрито*

специфіку кожного з цих злочинів, їхні прояви та руйнівні наслідки для психоемоційного стану, академічної успішності студентів, викладачів і співробітників закладів освіти. Проаналізовано правові механізми запобігання та протидії злочинності у ЗВО та відзначено роль таких нормативно-правових актів, як Закон України "Про вищу освіту", Закон України "Про запобігання корупції", Кримінальний кодекс України (КК України), низки постанов Кабінету Міністрів України (КМ України). Наголошено на важливості розробки та імплементації внутрішніх превентивних політик у самих ЗВО, зокрема таких, як внутрішня антикорупційна політика, система моніторингу академічної доброчесності та правова обізнаність. Текст: https://yurvisnyk.in.ua/v6_2025/11.pdf

30. **Лунячек В. Інтерпретація управління якістю освіти на рівні педагогічної практики** [Електронний ресурс] / В. Лунячек // Наук. зап. каф. педагогіки / Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – 2025. – № 57. – С. 92-103. *Проаналізовано рівень поінформованості вчителів щодо Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, ступінь їх залученості до його розроблення та реалізації, а також оцінку змін, що відбулися після впровадження відповідних процедур. Зазначено, що більшість педагогів розглядають якість освіти як комплексну характеристику освітнього середовища та визнають вирішальний вплив професійної компетентності вчителя, сучасних методів навчання, освітнього середовища й взаємодії з батьками на досягнення якісних результатів навчання. Водночас виявлено суперечність між усвідомленням значущості ролі вчителя та фактичною участю педагогів у процесах управління якістю освіти. Окреслено основні труднощі, перед якими постають учителі під час реалізації вимог щодо забезпечення якості освіти, зокрема надмірне бюрократичне навантаження, нестача часу та зниження мотивації учнів. Узагальнено бачення педагогів щодо*

оптимального механізму управління якістю освіти, який має бути системним, циклічним, підтримувальним і орієнтованим на розвиток учнів і професійне зростання вчителів. Запропоновано шляхи вирішення зазначених проблем. Текст : https://periodicals.karazin.ua/pedagogy/article/view/28922

31. **Мармаза О. І. Інноваційні підходи до управління закладом освіти у контексті сучасних викликів** [Електронний ресурс] / О. І. Мармаза // Наук. інновації та перед. технології. Серія : Упр. та адміністрування. Економіка. Право. Педагогіка. Психологія. – 2026. – № 2. – С.682-694. *Здійснено теоретико-методичне обґрунтування значення інновацій в управлінні закладом освіти в умовах сучасних викликів, визначено їх сутність та вплив на ефективність освітнього менеджменту. Зазначено, що інновації в управлінні закладом освіти – це цілеспрямований процес упровадження нових ідей, підходів, управлінських технологій та організаційних рішень, які забезпечують підвищення ефективності діяльності закладу освіти, його конкурентоспроможності та якості освітніх результатів. Вказано, що особливу роль відіграють конкретні технології управління:"SWOT-аналіз","SMART"-моделювання, фасилітація, аутсорсинг, бренд-стратегія, тайм-менеджмент, тімбілдінг, бенчмаркінг, консалтинг, фандрайзинг. Їхнє впровадження дає змогу не лише структурувати управлінські рішення, а й підвищити їхню ефективність, адаптивність, аналітичну цінність і прийняття колективом.* Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/37106

32. **Матеріали Міжнародного науково-практичного форуму "Відновлення України: міжгалузевий теоретико-прикладний аналіз та потенціали розвитку", 11 квітня 2025 року, м. Одеса** : [зб. матеріалів / редкол: С. Ківалов (голова) та ін.]. — Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2025. — **Ч. 1.** — 2025. — 347 с. — Текст укр., англ. — Бібліогр. наприкінці ст. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843918-1*** *Зі змісту:*

Вектори відновлення України в контексті інноваційного розвитку закладів вищої освіти / К. В. Громовенко. – С. 32-36; Трансформаційні процеси у сфері управління закладами освіти в умовах воєнного стану: виклики та шляхи відновлення / В. А. Анісімов, М. О. Тригубка. – С. 157-160; Освітні програми та перепідготовка спеціалістів для відновлення економіки / К. Б. Бабенко. – С. 163-167; Предметно-методична компетентність як основа ефективного викладання в умовах НУШ / Н. О. Ахматова. – С. 211-214; Формування крос-культурної компетентності майбутніх фахівців як детермінанта інноваційного розвитку освіти і науки України / А. О. Браткевич. – С. 214-217; Сучасні проблеми та завдання цифрової трансформації освіти / І. І. Катериненко, Н. С. Войтенко. – С. 234-238; Підготовка вчителів у XXI столітті: баланс між традиціями та інноваціям / І. В. Крутько. – С. 238-241.

33. **Матеріали Міжнародного науково-практичного форуму ”Відновлення України: міжгалузевий теоретико-прикладний аналіз та потенціали розвитку”, 11 квітня 2025 року, м. Одеса**: [зб. матеріалів / редкол: С. Ківалов (голова) та ін.]. — Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2025. — **Ч. 2**. — 2025. — 387 с. : іл., табл. — Текст укр., англ. — Бібліогр. наприкінці ст. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843918-2*** *Зі змісту: Міжнародні освітні програми та академічна мобільність українських студентів / А. С. Воронова. – С. 150-155; Наукові гуртки як платформа для поглибленого вивчення іноземних мов та інноваційні підходи / А. Р. Жукова, Ю. В. Матіїв, Я. П. Дзюба. – С. 155-158; Інтеграція німецької мови у вищу освіту як вектор міжнародної співпраці у відбудові України / Л. Р. Кривда. – С. 163-165; Вимоги до рівня володіння англійською мовою міжнародних студентів: порівняльний аналіз британської та української систем вищої освіти / О. В. Свиридюк. – С. 175-178.*

34. **Матеріали науково-практичної конференції ”Юридична наука та сучасність: актуальні питання”, (11 – 12 квітня**

2025 року), [м. Одеса]. — Одеса : Молодий вчений, 2025. — 96 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843774*** *Зі змісту: Необхідність викладання в закладах вищої освіти історії та культури України / Р. П. Сухацький. — 6-9.*

35. **Мозговий І. Вогнева підготовка, дрони і полігони: українських школярів вчитимуть обороняти країну** [Електронний ресурс] / Іван Мозговий // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2026. – 25 берез. — Електрон. дані. *Зазначено, що студенти та школярі отримуватимуть навички захисту країни під керуванням професійних інструкторів. За ухвалення Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань підготовки громадян до національного спротиву» (№ 13347) проголосували 263 народних депутати. Закон передбачає створення спеціальних центрів підготовки та запровадження нових предметів у школах. Зокрема, вогневі вправи відпрацьовуватимуться на полігонах Збройних сил України (ЗСУ) та на сучасних інтерактивних тренажерах. Вказано, що особи, чиє віровчення не дозволяє користуватися зброєю, зможуть замінити «збройні» модулі курсу іншими складовими підготовки.* Текст: https://fakty.ua/469322-ognevaya-podgotovka-drony-i-poligony-ukrainskih-shkolnikov-budut-uchit-oboronyat-stranu

36. **Москаленко Ю. Понад 200 громад не зможуть відкрити ліцеї: експерт розповів, що відбувається з реформою старшої школи** [Електронний ресурс] / Юлія Москаленко // Дзеркало тижня. – 2026. – 1 квіт. — Електрон. дані. *Йдеться про підготовку до реформи старшої школи в Україні, яка передбачає створення академічних ліцеїв у громадах. Однак понад 200 громад не зможуть цього зробити через низьку щільність населення, а учні ризикують навчатися далеко від дому та залежати від коштів родини. Експерти відзначають проблеми з нормативною базою, фінансуванням, кадровим забезпеченням та інфраструктурою,*

включно з дорогами та нестачею пансіонів. Додатково громади стикаються з бракованою комунікацією з Міністерством освіти і науки та невизначеністю щодо процедур і результатів реформи. Підкреслено, що успіх реформи залежить як від готовності громад, так і від якості рішень на центральному рівні. Текст: https://zn.ua/ukr/EDUCATION/ponad-200-hromad-ne-zmozhut-vidkriti-litseji-ekspert-rozpoviv-shcho-vidbuvajetsja-z-reformoju-starshoji-shkoli.html

37. **Мухіна Т. Є. Уроки щастя як ефективний інструмент розвитку емоційного інтелекту здобувачів початкової освіти** [Електронний ресурс] / Т. Є. Мухіна, М. О. Кононенко // Сусп-во та нац. інтереси. – 2026. – № 2 (22). – С. 606-618. *Висвітлено уроки щастя як інноваційний педагогічний інструмент розвитку емоційного інтелекту здобувачів початкової освіти в умовах сучасного освітнього середовища. Здійснено теоретичний аналіз педагогічних засад уроків щастя, які ґрунтуються на ідеях гуманістичного виховання, принципах позитивної освіти та ціннісних орієнтирах Нової української школи (НУШ). Розглянуто концептуальні основи уроків щастя, що базуються на провідних міжнародних програмах соціально-емоційного навчання («CASEL», «SEL», «Well-being Education»), спрямованих на розвиток самосвідомості, саморегуляції, соціальної обізнаності, відповідального прийняття рішень та міжособистісної компетентності. Проаналізовано структуру та зміст уроків щастя в початковій школі.* Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/36813/36811

38. **Наука і освіта України в умовах російсько-української війни: виклики та завдання в контексті національної безпеки** : [зб. ст. Міжнар. наук.-практ. конф.] / за ред.: В. Ільницького, М. Галіва ; М-во освіти і науки України, Дрогобиц. держ. пед. ун-т ім. І. Франка [та ін.]. — Київ [та ін.] : Гельветика, 2025. — **Т. 3**. — 259 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А838724-3*** *Зі змісту*:

Вшанування пам'яті про події Революції гідності та російсько-української війни в Дрогобицькому державному педагогічному університеті імені Івана Франка / В. Думич. – С. 69-72; Освітня політика чеського уряду щодо українських дітей-біженців у 2022 – 2024 рр. / О. Медвідь. – С. 93-94; Національно-патріотичне виховання старшокласників в Україні у роки російсько-української війни (2014 – 2024): правові засади / О. Свйонтик, М. Галів. – С. 110-115; Політика історичної пам'яті у вищій освіті України: приклади тенденцій та змін в період російсько-української війни 2014 – 2022 / Р. Терещенко. – С. 144-146; Вплив російсько-української війни на життя студентської молоді / Б. Гвоздецька. – С. 178-179; Волонтерська діяльність факультету історії, педагогіки та психології ДДПУ імені Івана Франка у роки російсько-української війни / О. Гук. – С. 180-182; Нормативні засади формування громадянських компетентностей здобувачів вищої освіти / О. Проць. – С. 233-236. Текст: https://dspace.uzhnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3ebc89da-23ac-4d36-a70c-e0e5d43e8e10/content

39. **Оверченко М. Організація освітнього процесу в прифронтових регіонах у контексті державно-громадського партнерства (на прикладі Сумщини)** [Електронний ресурс] / М. Оверченко, А. Лоза // Наука і освіта. – 2025. – № 4. – С. 114-120. *Метою дослідження є виявлення особливостей організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО) Сумської області в умовах бойових дій. Розглянуто проблеми доступу до освіти в прифронтовому регіоні, стан освітньої інфраструктури, організацію безпечного навчального середовища, кадрові та технічні виклики, зокрема в контексті інклюзивної освіти й дистанційного навчання. Наголошено, що приклад Сумщини підтверджує ефективність моделі державно-громадського партнерства як інструмента реагування на кризові виклики. Саме*

співпраця органів влади, шкільних колективів, батьківської спільноти, волонтерів і громадських організацій дає змогу забезпечити гнучкість, адресність рішень і зберегти сталість освітнього процесу в умовах війни. Тому подальший розвиток освіти в прифронтових регіонах має ґрунтуватися на інтегрованому підході, що поєднує державну підтримку, місцеву ініціативу та громадську участь. Текст : https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/articles/2025-4-doc/2025-4-14

40. **Онищенко О. Реформа старшої школи: заради грантів чи заради дітей?** [Електронний ресурс] / Оксана Онищенко // Дзеркало тижня. – 2026. – 1 квіт. — Електрон. дані. *Описано загострення ситуації навколо реформи Нової української школи (НУШ), яка викликала масштабне невдоволення серед батьків і громад, аж до петиції про її призупинення. Значна частина місцевого самоврядування вважає реформу передчасною в умовах війни та критикує брак чіткої інформації, фінансування й нормативної бази. Влада намагається втримати процес, апелюючи до політичної важливості реформи та залежності від міжнародної підтримки, але комунікація з суспільством залишається слабкою і закритою. Основні побоювання громад пов'язані з можливим зникненням старших класів у малих населених пунктах і логістичними труднощами для учнів. Наголошено, що проблема не в самій реформі, а в її реалізації — без належної підготовки, аналізу та відкритого діалогу. У підсумку підкреслено, що освіта не повинна бути інструментом політики чи імітації змін, адже відповідальність за її якість лежить на самій державі.* Текст: https://zn.ua/ukr/reforms/reforma-starshoji-shkoli-zaradi-hrantiv-chi-zaradi-ditej.html

41. **Оплата праці у сфері освіти і науки: відбулося засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій** [Електронний ресурс]

/ Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 4 квіт. [№ 567]. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що 1 квітня відбулося засідання Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань освіти, науки та інновацій під головуванням голови Комітету Сергія Бабака. Під час засідання було розглянуто низку питань, зокрема, про формування нової моделі оплати праці педагогічних працівників з метою забезпечення реалізації абз. 1 ч. 2 ст. 61 Закону України «Про освіту». Встановлено, що Міністерство освіти і науки України не виконало попередні рекомендації Комітету та не забезпечило належної роботи міжвідомчої робочої групи. Комітет констатував, що така бездіяльність свідчить про недостатнє вжиття Міністерством необхідних організаційних та управлінських заходів для виконання поставлених завдань. Комітет зазначив, що станом на 01.04.2026 результати роботи зазначеної міжвідомчої робочої групи до Комітету не надходили, що свідчить про те, що міжвідомча робоча група фактично не розпочала свою діяльність, а нова модель оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників не сформована. Комітет наголосив, що відсутність сформованої моделі оплати праці унеможливлює належну імплементацію положень Закону України «Про освіту», які передбачають оновлення підходів до оплати праці педагогічних і науково-педагогічних працівників, і тим самим «цементують» збереження чинної, застарілої системи оплати праці.* Текст: https://www.golos.com.ua/article/390793

42. **Орєхова Т. Система навчання протягом життя як шлях до розвитку людського потенціалу країни** [Електронний ресурс] / Т. Орєхова, М. Орєхов, А. Міщук // Економіка і орг. упр. – 2026. – № 1. – С. 122-138. *Розкрито сучасні підходи до трактування категорії «людський потенціал», схарактеризовано його взаємозв'язок*

із кадровим і трудовим потенціалом, а також визначено місце безперервної освіти в системі управління розвитком персоналу. Проаналізовано принципи та інструменти формування кадрового потенціалу підприємств, зокрема значення професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників як основи інтелектуального зростання та інноваційного розвитку. Акцентовано на необхідності поєднання державної політики, освітніх інституцій і бізнесу у створенні ефективної моделі безперервного професійного розвитку. Узагальнено зарубіжний досвід фінансування та організації навчання дорослого населення, що базується на принципах гнучкості, доступності та орієнтації на потреби ринку праці. Доведено, що впровадження системи навчання протягом життя сприяє підвищенню продуктивності праці мобільності та конкурентоспроможності персоналу, зростанню інноваційного потенціалу підприємств і зміцненню соціально-економічної стійкості країни. Текст : https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/19448

43. **Освітнє середовище просто неба для дітей: досвід досліджень і відкриттів у європейській та українській практиці : у рамках проєкту Erasmus + Jean Monnet Module** / [Л. Іщенко та ін.] ; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. М. Коцюбинського. — Вінниця : Твори, 2025. — 191 с. : іл., табл. — (Проєкт Erasmus + Jean Monnet Module). — Бібліогр. наприкінці ст. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А842871*** *Розкрито актуальні питання дошкільної освіти в умовах зеленого середовища в Україні та країнах Європейського Союзу (ЄС). Закцентовано увагу на ідеї природовідповідної освіти та виховання, підвищенні екологічної свідомості дітей дошкільного віку в поєднанні кращого досвіду Європи та українських традицій.*

44. **Паска О. В. Міжнародний досвід управління шкільною освітою та можливості його адаптації в Україні** [Електронний ресурс] / О. В. Паска // Актуал. проблеми інновац. економіки та

права. – 2026. – № 1 (32). – С. -58. *Узагальнено теоретичні підходи до управління шкільною освітою та проаналізовано основні моделі управління, сформовані в міжнародній практиці, зокрема державо-координаційну, децентралізовано-громадську, інституційно-партнерську, трансформаційну та регуляторно-орієнтовану. Розкрито їх ключові характеристики, управлінські інструменти, переваги та обмеження з позицій впливу на якість і результативність шкільної освіти. Обґрунтовано, що для України найбільш перспективними є інституційно-партнерська та трансформаційна моделі управління шкільною освітою, адаптація яких відповідає логіці реформ місцевого самоврядування, євроінтеграційним процесам. Доведено доцільність селективного використання окремих елементів державно-координаційної та регуляторної моделей як інструментів забезпечення стабільності та базових стандартів якості освіти. Вказано, що адаптація міжнародного досвіду управління шкільною освітою в Україні має здійснюватися на засадах контекстної відповідності, поетапності та комбінування управлінських моделей з урахуванням інституційних, кадрових і фінансових обмежень.* Текст : https://apie.org.ua/uk/m%d1%96zhnarodnii-dosv%d1%96d-upravl%d1%96nnia-shk%d1%96l/

45. **Персикова О. Освіта поза класом: як ХІТ допомагає підліткам з інвалідністю повірити в себе і говорити про себе вголос** [Електронний ресурс] / Олександра Персикова // Дзеркало тижня. – 2026. – 12 квіт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, як у сучасних умовах війни та дистанційного навчання онлайн-простір став важливою частиною життя й освіти українських підлітків, особливо дітей з інвалідністю. Проєкт ”ХІТ” за підтримки ЮНІСЕФ допомагає їм не лише опанувати створення контенту, а й розвивати впевненість, комунікаційні навички та відчуття власної цінності. Учасники отримують можливість бути почутими,*

формувати власний образ і долати соціальні стереотипи. Важливу роль відіграє безпечне середовище та підтримка менторів, що допомагає підліткам справлятися з викликами публічності. Показано, що освіта – це не лише знання, а й розвиток особистості та здатність взаємодіяти зі світом. Текст: https://zn.ua/ukr/EDUCATION/osvita-poza-klasom-jak-khit-dopomahaje-pidlitkam-z-invalidnistju-poviriti-v-sebe-i-hovoriti-pro-sebe-vholos.html

46. **Пилипенко М. В Одесі звільнили професора, який екзаменував студентів російською** [Електронний ресурс] / Марина Пилипенко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2026. – 29 берез. – Електрон. дані. *Проаналізовано випадок порушення мовного законодавства України у сфері вищої освіти, що призвів до звільнення викладача одного з університетів в Одесі. Розглянуто правові підстави, соціальні наслідки та інституційні механізми реагування на подібні інциденти. Зазначено, що цей випадок демонструє ефективність механізму громадського контролю (через скаргу студента) та інституційної реакції з боку мовного омбудсмена. Водночас він підкреслює наявність проблем із практичним дотриманням мовних норм у вищій освіті.* Текст: https://detector.media/infospace/article/248673/2026-03-29-v-odesi-zvilnyly-profesora-yakyy-ekzamenuvav-studentiv-rosiyskoyu/

47. **Писаревська О. Особливості вивчення української мови як іноземної в межах дисципліни «вивчення невідомої іноземної мови та самоспостереження» в університеті міста Пуатьє, Франція** [Електронний ресурс] / Олена Писаревська // Теорія і практика викл. укр. мови як іноз. – 2026. – № 21. – С. 18-28. *У контексті соціокультурних змін, спричинених масовою міграцією українців до Франції після 2022 р., у 2025 р. університет м. Пуатьє запровадив в межах цієї дисципліни ознайомчий курс української мови тривалістю 20 годин. Розглянуто організацію курсу, його структуру,*

методи викладання та оцінювання, а також специфіку роботи з франкомовною аудиторією. Акцент зроблено на комунікативному підході, інтеграції ігрових елементів, забороні використання мови-посередника, залученні носіїв української мови для створення автентичних комунікативних ситуацій. Результати засвідчили ефективність комунікативного підходу, інтеграції автентичних ресурсів, використання ігрових прийомів і доцільність включення подібних дисциплін до програм підготовки вчителів іноземних мов та середніх навчальних закладів у французьких університетах. Досвід показав, що навіть короткотривале навчання сприяє формуванню емпатії, усвідомленню когнітивних і психологічних труднощів, з якими стикаються учні, та розвитку здатності адаптувати методичні прийоми до реальних умов освітнього середовища. Текст: https://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ukrinos/article/view/5139/5729

48. **Проблемні питання насильства в сім'ї та насильства за ознаками статі в Україні в умовах воєнного стану** : всеукр. наук.-практ. конф., 18 берез. 2025 р. / Міжнар. екон. гуманітар. ун-т ім. акад. С. Дем'янчука - Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2025. — 174 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843907*** *Зі змісту: Про перспективи участі закладів освіти у реалізації державної політики запобігання та протидії домашньому насильству / В. А. Дем'янчук. – С. 45-50; Потенціал політики протидії домашньому насильству у закладах вищої освіти / Н. З. Деревянко. – С. 50-54.*

49. **Рейтинг найкращих дистанційних шкіл за результатами НМТ у 2025 році: кому довірити підготовку своєї дитини** [Електронний ресурс] // Газета по-українськи. – 2026. – 15 квіт. – Електрон. дані. *Йдеться про те, що найкращими дистанційними школами України за результатами національного мультипредметного тесту (НМТ) та популярністю у 2025 р. є «Оптіма», «Unicorn School»,*

Атмосферна школа та «ThinkGlobal». Наголошено, що рейтинг базується на успішності випускників і демонструє реальну ефективність онлайн-навчання в країні. Вказано, що одноосібне лідерство утримує "Оптіма", перша й найбільша школа такого формату в Україні. Експерти зазначають, що саме поєднання технологічної переваги, продуманої освітньої системи та індивідуального супроводу учнів дало школі підготувати велику кількість випускників до мультипредметного тесту та забезпечити високий результат у масштабах усієї країни. Текст : https://gazeta.ua/articles/children/_rejting-najkraschih-distancijnih-shkil-za-rezultatami-nmt-u-2025-roci-komu-doviriti-pidgotovku-svoyeyi-ditini/1248288

50. **Рєпіна І. М. Міжнародні дослідницькі мережі та управління науковими проєктами в системі інтернаціоналізації вищої освіти** [Електронний ресурс] / І. М. Рєпіна // Економіка і орг. упр. – 2026. – № 1. – С. 198-213. *За результатами дослідження встановлено, що участь університетів у міжнародних дослідницьких мережах сприяє підвищенню якості наукових досліджень, зростанню міжнародної публікаційної активності та посиленню інституційної спроможності закладів вищої освіти (ЗВО). Доведено, що інституціоналізація управління науковими проєктами, зокрема через створення проєктних і грантових офісів, забезпечує перехід від фрагментарної участі у міжнародних ініціативах до стратегічно орієнтованої моделі міжнародної діяльності університетів. Запропоновано авторську класифікацію проєктних офісів ЗВО за рівнем інституціоналізації, функціональним наповненням та роллю в управлінні міжнародною науковою діяльністю, що дозволяє обґрунтувати їх вплив на ефективність трансферу знань, інноваційний розвиток і конкурентоспроможність університетів.* Текст : https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/19454

51. **Розбудова інституційної спроможності переміщених ЗВО** : моніторинг. дослідж. та рек. щодо вдосконалення в нац. масштабі / [Т. Запорожець та ін. ; за заг. ред. Т. Фінікова, І. Лимана] ; Міжнар. благод. фонд "Міжнар. фонд. дослідж. освіт. політики". – Київ : Таксон, 2025. – **Т. 1 : ЗВО першої хвилі переміщення.** – 2025. – 239 с. ; **Т. 2 : ЗВО другої хвилі переміщення.** – 2025. – 327 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: В85722-1 ; В85722-2*** *Приділено увагу аналізу процесів переміщення закладів вищої освіти (ЗВО) в Україні в умовах кризових викликів та воєнних дій. Подано результати моніторингового дослідження інституційної спроможності переміщених університетів, узагальнено досвід їх адаптації до нових умов функціонування та відновлення освітньої, наукової й управлінської діяльності. Перший том охоплює ЗВО першої хвилі переміщення (Донецька, Луганська області та АРК Крим) та висвітлює особливості їхньої релокації, організаційні трансформації, а також основні проблеми й досягнення у процесі інтеграції в нові регіональні контексти. Другий том зосереджений на ЗВО другої хвилі переміщення (Донецька, Запорізька, Херсонська області), доповнюючи аналіз порівняльними даними та виявляючи специфіку їхньої адаптації. Наведено аналітичні висновки та практичні рекомендації щодо вдосконалення державної політики у сфері вищої освіти, зміцнення інституційної стійкості університетів і підвищення ефективності управління в умовах тривалої нестабільності.*

52. **Розвиток доктрини адміністративного права в умовах сучасних суспільних трансформацій** : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 14 трав. 2025 р., [м. Ірпінь]. – Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2025. – 155 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843792*** *Зі змісту: Організація та контроль за діяльністю недержавних навчальних закладів / К. А. Ганза. – С. 13-18.*

53. **XVII Міжнародна науково-практична конференція ”Закарпатські правові читання. Релокація в умовах екстраординарних правових режимів”, 25 – 26 квітня 2025 року, [м. Ужгород]** [зб. матеріалів]. — Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2025. — 547 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці : А 843750*** *Зі змісту : Удосконалення процедури реєстрації закладів загальної середньої освіти на рівні юридико-теоретичних концепцій / І. Жукова. – С. 509-510; Релокація державних вищих навчальних закладів в умовах воєнного стану : правовий аспект / М. Яремус, О. Німеровська. – С. 545-547; Роль антикорупційної освіти в забезпеченні прозорості адміністративного управління в умовах надзвичайних режимів / І. Хохлова. – С.237-238.*

54. **Синицін М. Українських студентів очікує зростання вартості навчання у вишах: у МОН України заявили про зміни** [Електронний ресурс] / Микита Синицін // Fakty.ua : [вебсайт]. – 2026. – 2 квіт. — Електрон. дані. *У МОН України заявили про зростання вартості навчання у вищих навчальних закладах (ВНЗ) і пояснили це збільшенням витрат на забезпечення освіти. Про це повідомили представники Міністерства під час брифінгу, присвяченого вступній кампанії до ВНЗ. При цьому чиновники заспокоїли, що на тлі стрибка цін у 2025 р. на 30 % цього року подорожчання буде збалансованішим. Зазначено, що директор директорату вищої освіти О. Шаров наголосив на значущості фінансової стабільності університетів для збереження наукового потенціалу країни. За його словами, «дешева вища освіта не буває якісною» і за неї мають платити дорого: за бюджетників — держава, за контрактників — їхні сім’ї. При цьому він зауважив, що українська освіта в рази дешевша за європейську.* Текст: https://fakty.ua/469654-ukrainskih-studentov-ozhidaet-rost-stoimosti-obucheniya-v-vuzah-v-mon-ukrainy-zayavili-ob-izmeneniyah

55. **Ситняк В. Радниця міністра освіти розповіла про приниження російськомовних дітей у школах Львова (відео)** [Електронний ресурс] / Вікторія Ситняк // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 4 квіт. — Електрон. дані. *Українська освітня експертка, співзасновниця громадської організації (ГО) ”Смарт освіта” та радниця міністра освіти та науки України Іванна Коберник розповіла про приниження російськомовних дітей у школах Львова. За її словами, там є близько 50 тис. дітей шкільного віку, але лише менше 10 тис. із них ходять в місцеві школи; інші учні залишаються у своїх школах онлайн, хоча живуть у відносно безпечному Львові. Вона додала, що однією з причин, чому діти залишаються у своїх школах, є те, що ті навчальні заклади — ”сильні”. Також вона зауважила, що у Львові навіть є ”гетто” дітей зі сходу, батьки яких створюють їм можливості дистанційного навчання.* Текст: https://focus.ua/uk/ukraine/749632-buling-ditey-za-rosiysku-movu-radnicya-ministra-rozpovila-pro-getto-u-lvovi

56. **Снітовська О. Г. Розвиток авторських шкіл в Україні крізь призму діяльності інноваційних закладів освіти на Рівненщині в першій чверті XXI сторіччя** [Електронний ресурс] / О. Снітовська, Г.Білавич, О. Вінтоняк // Наука і техніка сьогодні. Серія : Право. Економіка. Педагогіка. Техніка. Фіз-мат. науки. – 2026. – № 2. – С. 606-625. *Висвітлено теоретичні засади функціонування авторських закладів освіти та схарактеризовано нормативно-правову базу, що регламентує діяльність інноваційних освітніх закладів. Проаналізовано мережу інноваційних та експериментальних закладів Рівненщини, визначено особливості їхньої освітньої діяльності, концептуальні засади функціонування, роль керівників-новаторів і педагогічних колективів у формуванні унікального освітнього середовища. Вказано, що авторські школи регіону є осередками інноваційного педагогічного досвіду, сприяють*

підвищенню якості освіти, професійному розвитку вчителя та формуванню інноваційного освітнього простору. Зазначено, що «Авторська освітня система «Школа тендерної рівності» на базі Рівненського академічного ліцею «Престиж» імені Лілії Котовської, «Школа модерн-технологій управління». Авторська модель Анатолія Остапенка та інші не тільки відображають загальноукраїнські тенденції розвитку інноваційної освіти, а й мають виразну регіональну специфіку, зумовлену історико-культурними традиціями краю, розвитком освітнього краєзнавства, активною співпрацею з науковими установами й органами управління освітою. Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/38015/38016

57. **Співаковський О. В. Інституційна спроможність Херсонського державного університету під час війни: управлінська стабільність, цифрова трансформація та мережеве врядування** [Електронний ресурс] / О. В. Співаковський, С. А. Омельчук, К. В. Мельникова // Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Серія : Екон. науки. – 2025. – № 57. – С. 83-91. *Здійснено аналіз можливостей Херсонського державного університету щодо виконання трьох важливих функцій: ефективного управління, адаптації до цифрової епохи та формування міцних партнерських відносин. Проаналізовано стратегічні документи університету, дані щодо стабільності команди, фінансових джерел, міжнародних проєктів, результати опитувань серед працівників і здобувачів, а також зіставлено дані до та після відповідно з 2022 - 2025 рр. Вказано, що приклад Херсонського державного університету доводить, що інституційна спроможність у воєнних умовах є не похідною від ресурсів, а результатом здатності інтегрувати управлінські, цифрові та соціальні механізми. Університет демонструє, як через взаємодію лідерства, технологій та партнерств можна перетворити кризу на середовище організаційного навчання. Наголошено на доцільності*

запровадження нових підходів до акредитації для релокованих закладів освіти, що враховували б специфіку їхніх організаційних обмежень, підтримання розвиток цифрових екосистем, здатних забезпечити автономність і прозорість управління, зокрема через державні субвенції та грантові механізми. Текст : https://ej.journal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/898/855

58. **Стратегічні орієнтири приєднання України до ЄС** : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21 берез. 2025 р.) / М-во освіти і науки України, Нац. ун-т харч. технологій, Держ. НДІ інформатизації та моделювання економіки. — Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2025. — 123 с. : іл. — Бібліогр. наприкінці ст. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843833*** *Зі змісту: Трансформаційний менеджмент в ІТ-освіті: роль бізнесу у формуванні кадрового резерву / В. І. Мартиненко. – С. 85-89.*

59. **Сучасний стан та перспективи розвитку української правової науки** : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., [м. Чернівці], 17 трав. 2025 р. / М-во освіти і науки України, Чернівец. навч.-наук. юрид. ін-т Нац. ун-ту ”Одес. юрид. акад.” ; [упоряд. К. А. Возняковська ; відп. ред.: К. А. Возняковська, Ю. В. Цуркан-Сайфуліна, Т. А. Латковська]. — Одеса : Юридика, 2025. — 205 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843722*** *Зі змісту: Роль закладів фахової передвищої освіти у формуванні професійних компетенцій майбутніх правоохоронців / В. Г. Кольба. — С. 111-112.*

60. **Сучасні наукові дослідження: від теорії до практики”**: матеріали наук.-практ. конф., (27 - 28 черв. 2025 р.), [м. Львів]. — Львів ; Одеса : Молодий вчений, 2025. — 154 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці А843710*** *Зі змісту: Вплив сучасного інформаційного середовища на особистість дитини дошкільного віку / Н. Л. Крива. – С. 83-88.*

61. **Табака М. Системна організація українських сучасних термінів загальної середньої освіти** [Електронний ресурс] / Марта Табака // Теорія і практика викл. укр. мови як інозем. – 2026. – № 21. – С. 326-336. *Досліджено особливості системної організації термінів ЗСО. Виокремлено вісім тематичних груп сучасних термінів ЗСО, які відображають внутрішню структуру терміносистеми. Схарактеризовано зміни в системі сучасних термінів ЗСО в контексті освітніх реформ в Україні та європейської інтеграції. Обґрунтовано важливість уніфікованості дефініцій термінів задля забезпечення усталеності терміносистеми. Розглянуто законодавчі та нормативно-правові документи як джерельну базу більшості словників термінів освіти та основний чинник стандартизації сучасних термінів ЗСО та визначник актуальності словникових дефініцій термінів освіти. Розглянуто лексикографічні видання як спосіб поширення, пояснення та систематизації офіційно закріплених понять ЗСО.* Текст: https://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ukrinos/article/view/5168/5723

62. **Теоретико-методологічні та праксеологічні аспекти реалізації психологічних досліджень в умовах воєнного стану :** матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф., [м. Київ], 7 трав. 2025 р. / Київ. ун-т інтелект. власності та права. — Вінниця : Твори, 2025. — 291 с. іл., табл. — Бібліогр. наприкінці ст. ***Шифр зберігання в Бібліотеці:А842884*** *Зі змісту: Популяризація та перспективи розвитку STEM-освіти: оціночний вимір / О. О. Сержан. – С. 59-60; Психологічне благополуччя учасників освітнього процесу в контексті умов воєнного стану / Г. Б. Панфілова. – С. 193-195; Соціально-психологічна адаптація молодших школярів з тяжкими порушеннями мови до навчання в умовах воєнного стану / Л. А. Співак. – С. 195-197; Взаєморозуміння у батьківсько-дитячих*

стосунках як соціально-психологічна умова демократизації освіти в процесі становлення «нової української школи» / О. В. Чистяк. – С. 197-199; Соціально-психологічні стратегії подолання вигорання вчителів під час війни за допомогою експірієнтальних методів / О. В. Баженов. – С. 201-204; Феномен емоційного інтелекту як передумова академічної успішності та професійної діяльності здобувачів вищої освіти / Д. М. Богуш. – С. 219-222; Прояви особистісної зрілості студентської молоді у сучасних реаліях/ А. В. Дрок. – С. 229-231; Креативність у STEM-освіті: міжнародний та український досвід / А. А. Івженко. – С. 239-241; Проектна діяльність у STEM-освіті як засіб формування ключових наукових компетентностей школярів / Р. О. Колесников, О. М. Задорожна. - С. 241-244.

63. **У Львові проведуть дитячий книжковий форум** [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2026. – 12 квіт. – Електрон. дані. *Розглянуто відновлення у Львові дитячого книжкового форуму як культурно-освітнього інструменту формування практик читання та розвитку читацької культури серед дітей і сімей. Подія позиціонується як масштабна інтерактивна освітня платформа, що поєднує літературну, ігрову та творчо-пізнавальну діяльність. Аналітично форум може бути інтерпретований як елемент культурної політики, спрямованої на підтримку дитячого читання, розширення доступу до якісної літератури та формування стійких культурних компетентностей у ранньому віці. Особливий акцент зроблено на інтерактивних форматах, що відповідають сучасним тенденціям неформальної освіти та залучення аудиторії через гейміфікацію. Йдеться про відновлення та розвиток книжкової інфраструктури України, що сприяє зміцненню культурної ідентичності та підвищенню рівня*

читацької активності серед молоді. Текст: https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4111654-u-lvovi-provedut-ditacij-knizkovij-forum.html

64. **Фінансово-економічна система національної економіки: тенденції та перспективи** : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 2 - 3 трав. 2025 р.) / М-во освіти і науки України, Класич. приват. ун-т та ін. — Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2025. — 183 с. : іл., табл. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: А843835*** *Зі змісту: Напрями підвищення фінансової грамотності в професійній освіті / Л. М. Уніят, О. О. Бущак. – С. 94-100.*

65. **Хан С. Слова чудові в світі новім. Як штучний інтелект зробить революцію в освіті (і чому це добре)** / Салман Хан ; переклала з англ. Анастасія Дудченко. — Київ : Наш формат, 2025. — 239 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: Б378035*** *Зазначено, що ШІ вже ”стукає” у двері шкіл та університетів. Перед нами вибір: чинити супротив і бачити в ньому загрозу звичним підходам до освіти, або ж зробити потужним союзником, що відкриє безмежні можливості для навчання. Автор книги – засновник всесвітньо відомої «Khan Academy» - стверджує, що ми стоїмо на порозі безпрецедентної освітньої революції; показує дієві підходи до освіти та самоосвіти із застосуванням ШІ. Ця книга – провідник у майбутнє: якщо хочете, щоб ШІ працював на вас, а не проти, тут показано, з чого почати та як перетворити його на ваш головний освітній ресурс.*

66. **Ханас О. Англійську знати обов’язково: МОН визначило вимоги для держслужбовців і голів адміністрацій** [Електронний ресурс] / Оксана Ханас // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 2 квіт. — Електрон. дані. *За повідомленням ”Урядового порталу”, претенденти на державну службу категорії ”А”, посади голів місцевих державних адміністрацій, їхніх перших заступників і заступників зобов’язані будуть знати англійську мову не нижче*

рівня B1 за шкалою CEFR. Згідно із Законом України "Про застосування англійської мови в Україні", а також ухваленими урядом рішеннями, вимоги щодо обов'язкового володіння англійською мовою для претендентів на певні посади набувають чинності через кілька років із дня припинення або скасування воєнного стану в Україні. Також урегульовано вимоги для сфери освіти та науки. Тепер претенденти на посади керівників державних наукових установ і керівників закладів вищої освіти (ЗВО) мають знати англійську на рівні не нижче B2. Для окремих посад державної служби категорій "Б" і "В", а також для частини посад у сфері освіти і науки уряд визначив диференційований підхід — рівень володіння англійською залежатиме від конкретної посади та її функціоналу. Зазначено, що для окремих претендентів на посади у сфері освіти може братися до уваги знання іншої офіційної мови Європейського Союзу (ЄС). Текст: https://focus.ua/uk/ukraine/749349-angliysku-znati-obov-yazkovo-mon-viznachilo-vimogi-dlya-derzhsluzhbovciv-i-goliv-administraciy

67. **Ханас О. Понад 300 тис. на рік: як змінилася вартість навчання в українських ЗВО** [Електронний ресурс] / Оксана Ханас // Focus.ua : [вебсайт]. – 2026. – 16 квіт. — Електрон. дані. *За даними ресурсу "Education. ua", за чотири останні роки вартість навчання в університетах зросла на 60 % і подальші темпи зростання тільки прискорюються: якщо у 2021-му рік коштував у середньому 19 171 грн, то у 2025-му — уже 30 798 грн; при цьому найбільш різке підвищення вартості навчання відбулося саме за останній рік. Розглянуто, які спеціальності подорожчали найбільше, найдорожчі та найдешевші регіони за вартістю навчання, яка вартість навчання в приватних ЗВО, а також хто може розраховувати на державні гранти.* Текст:

https://focus.ua/uk/ukraine/750945-ponad-300-tis-na-rik-yak-zminilasya-vartist-navchannya-v-ukrajinskih-zvo

68. **Хонг С. Цифрова освіта українською мовою в Республіці Корея: інституційні основи, освітні виклики та перспективи розвитку** [Електронний ресурс] / Согу Хонг // Теорія і практика викл. укр. мови як іноземн. – 2026. – № 21. – С. 29-44. *Розглянуто процес інституційного формування та розвитку освіти з української мови в Республіці Корея в умовах подвійної трансформації – цифровізації та переосмислення міжнародного порядку. Українську мову було визначено як критично важливу іноземну мову відповідно до Закону про сприяння освіті з критично важливих іноземних мов (офіційно перекладеного як Less Commonly Taught Foreign Languages) у 2016 р., а її значущість ще більше зросла після повномасштабного вторгнення РФ в Україну у 2022 р. Освіта українською мовою в Кореї функціонує в межах висококонцентрованої, одноінституційної моделі, зосередженої на факультеті українознавства Корейського університету іноземних мов Хангук. Проаналізовано ключові виклики, з якими стикається освіта українською мовою в цифрову епоху, зокрема обмежена доступність автентичних онлайн-матеріалів, нестача мультимодальних ресурсів, етичні й педагогічні обмеження використання інструментів на основі штучного інтелекту (ШІ), а також культурна дистанція серед здобувачів освіти. Запропоновано перспективні напрями розвитку, зокрема створення національної цифрової платформи мовної освіти, інституціоналізація змішаного навчання, обережне й обмежене використання ШІ, а також посилення зв'язків між освітою, науковими дослідженнями та суспільними потребами, пов'язаними з післявоєнною відбудовою України.* Текст: https://publications.lnu.edu.ua/collections/index.php/ukrinos/article/view/5141/5730

69. **Шевчук А. НМТ-2026 за кордоном: вільних місць вже немає в 17 містах** [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 24 берез. — Електрон. дані. *Наведено інформацію Українського центру оцінювання якості освіти (УЦОЯО) про відсутність вільних місць для проходження національного мультипредметного тесту (НМТ) в 17 містах 11 країн. Серед них: Відень (Австрія), Варна (Болгарія), Мілан (Італія), Каунас (Литва), Дюссельдорф і Кельн (Німеччина), Вроцлав, Гданськ, Катовіце, Краків, Люблін та Познань (Польща), Бухарест (Румунія), Братислава (Словаччина), Чикаго (США), Прага (Чехія) та Берн (Швейцарія). Подано перелік країн, де будуть екзаменаційні центри; наведено статистичні дані щодо кількості осіб, зареєстрованих на НМТ.* Текст: https://ua.korrespondent.net/ukraine/4865005-nmt-2026-za-kordonom-vilnykh-mists-vzhe-nemaie-v-17-mistakh

70. **Шевчук А. У поліції пояснили, коли штрафуватимуть батьків за прогули школи дітьми** [Електронний ресурс] / А. Шевчук // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 24 берез. — Електрон. дані. *Як зазначили у пресслужбі Ювенальної поліції України, повідомлення про автоматичні штрафи для батьків за пропуски дітей занять у школах не відповідають дійсності. У поліції пояснили, що постановою Кабінету Міністрів України від 25.02.2026 № 241 внесено зміни до порядку обліку дітей дошкільного та шкільного віку. Ці зміни стосуються виключно обліку дітей, які не охоплені навчанням, а не контролю за окремими пропусками занять. У разі виявлення таких дітей заклади освіти повинні: внести інформацію до відповідних електронних систем; повідомити служби у справах дітей і підрозділи Національної поліції. Поліцію залучають у тих випадках, коли дитина тривалий час не відвідує школу без поважних причин, відсутній зв'язок із батьками або*

існує ризик порушення права дитини на освіту. У таких ситуаціях підрозділи ювенальної превенції можуть: з'ясувати причини відсутності дитини; сприяти її поверненню до навчання; перевірити умови виховання та безпеки. Водночас це не є механізмом реагування на кожен окремий пропуск занять. Текст: https://ua.korrespondent.net/ukraine/4865035-u-politsii-poiasnyly-koly-shtrafuvatymut-batkiv-za-prohuly-shkoly-ditmy

71. **Шумілова І. Ф. Цифрова трансформація аграрної освіти України в умовах війни** [Електронний ресурс] / І. Ф. Шумілова, С. В. Михнюк // Сусп-во та нац. інтереси. – 2026. – № 3 (23). – С. 886-899. *Розглянуто процес цифрової трансформації аграрної освіти України в умовах повномасштабної війни та її інтеграції в систему антикризового менеджменту закладів вищої освіти (ЗВО). Проаналізовано вплив зовнішніх суспільно-політичних і безпекових факторів на функціонування вищих навчальних закладів (ВНЗ) і вказано на необхідність гнучких і адаптивних управлінських стратегій. Використовуючи міжнародний досвід, зокрема підходи західних університетів до кризового управління, розглянуто ключові принципи ефективного антикризового менеджменту, включно з проактивною комунікацією, плануванням наступності керівництва,кризовим плануванням, залученням зацікавлених сторін, безперервним навчанням і лідерством. Вказано на особливу роль цифрових компетентностей студентів і викладачів, що забезпечує стійкість освітніх установ і готує фахівців для відбудови аграрного сектора післявоєнного періоду*. Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/38733/38743

72. **Щоб виконати законодавство щодо підвищення заробітних плат освітянам, необхідно переглянути структуру оплати праці педагогів — голова профільного Комітету Сергій Бабак** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 26 берез. [№ 560]. – Електрон. дані. *Повідомлено, що*

Комітет Верховної Ради України (ВР України) з питань освіти, науки та інновацій провів моніторинг оплати праці педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти (ЗЗСО) за січень 2026 р. За словами голови Комітету Сергія Бабака, щоб виконати законодавство щодо підвищення заробітних плат учителям до рівня трьох мінімальних окладів, необхідно переглянути структуру оплати праці педагогів. Він пояснив, що нинішня система передбачає відносно невеликий базовий оклад і значну кількість надбавок, які залежать від стажу, навантаження та інших факторів. У разі підвищення базового окладу до рівня трьох мінімальних зарплат це автоматично призведе до пропорційного зростання всіх надбавок. У результаті, за оцінками, загальний рівень оплати праці може сягнути 60 – 80 тис. грн, що створить додаткове навантаження на державний бюджет у розмірі сотень мільярдів гривень. Водночас за словами С. Бабака, Комітет підтримує підвищення заробітних плат педагогічних працівників: воно має відбутися на основі зміненої збалансованої моделі. Також він наголосив, що рішення щодо рівня заробітної плати педагогічних працівників ухвалює Кабінет Міністрів України (КМ України). Парламентський Комітет у межах своїх повноважень і надалі здійснюватиме контроль і реагуватиме на можливі порушення. Текст: https://www.golos.com.ua/article/390687

73. **Юлія Гришина: В Україні потрібно формувати культуру використання гаджетів і загалом культуру поводження у цифровому середовищі** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 7 квіт. [№ 568]. – Електрон. дані. *Як розповіла членкиня фракції «Слуга Народу», голова підкомітету з питань вищої освіти парламентського Комітету з питань освіти, науки та інновацій Юлія Гришина, у парламенті зареєстровано законопроєкт, який передбачає заборону*

використання під час уроків телефонів, планшетів і смартгодинників, окрім освітніх або медичних потреб. Вона зауважила, що при цьому відповідне питання можна врегулювати на рівні рішення педагогічної ради навчального закладу. Водночас основну увагу сьогодні слід зосередити на формуванні в суспільстві культури використання гаджетів. Політикиня додала, що питання про заборону використання гаджетів сьогодні є достатньо чутливим для нашого суспільства, і не всі батьки погодяться з такими обмеженнями. «Не треба забувати, що Україна перебуває у стані війни, збройної агресії росії. Тому наявність у дитини телефона для того, щоб швидко з нею зв'язатися, - це ще й про безпеку», - наголосила народна депутатка. Текст: https://www.golos.com.ua/article/390805

74. **Юлія Гришина: Подолання освітніх втрат у дітей та молоді має глобальне значення для майбутнього України, для нашої економіки** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 28 берез. [№ 562]. – Електрон. дані. *Як розповіла членкиня фракції «Слуга Народу», голова підкомітету з питань вищої освіти парламентського Комітету з питань освіти, науки та інновацій Юлія Гришина, держава розширює форми підтримки у сфері освіти, запроваджуючи нові інструменти допомоги, які дозволять надолужити освітні втрати й забезпечити рівний доступ до якісної освіти для дітей і дорослих. «Через пандемію COVID-19 та повномасштабне вторгнення росії в Україну сьогодні особливо актуальною є проблема освітніх втрат. Сотні тисяч дітей і молоді в Україні потребують заповнення пробілів у знаннях. І це питання має глобальне значення для майбутнього України, для нашої економіки, для покращення якості людського потенціалу. Саме тому Верховна Рада підтримала законопроєкт, що містить*

перелік заходів, завдяки яким наші діти й молодь зможуть надолужити освітні втрати», - зазначила політикиня. Текст: https://www.golos.com.ua/article/390715

75. **Ющик Л. В. Партнерська взаємодія батьків і педагогів у сучасній дошкільній освіті: теоретичний аспект** [Електронний ресурс] / Л. В. Ющик // Наук. інновації та перед. технології. Серія : Упр. та адміністрування. Економіка. Право. Педагогіка. Психологія. – 2026. – № 2. – С. 2158-2166. *Представлено визначення понять «партнерство» і «партнерська взаємодія» у контексті спільної діяльності вихователів і батьків задля забезпечення інтересів дитини раннього віку, а також узагальнено наукові підходи, які визначають її функції, напрями та способи ефективної організації. Вказано, що партнерська взаємодія вихователів ЗДО та батьків дітей раннього віку є одним із ключових чинників забезпечення якості дошкільної освіти та всебічного розвитку дитини в умовах сучасних освітніх трансформацій, які сприяють формуванню атмосфери довіри, взаємоповаги й ефективної співпраці з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей дитини раннього віку, що особливо важливо у період інтенсивного фізичного, психоемоційного та соціального розвитку.* Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/37228

Див. також: 76-82, 84

Освіта в зарубіжних країнах

76. **Горбатюк О. Університетське середовище як детермінанта формування ціннісних орієнтацій здобувачів вищої освіти: досвід Королівства Бельгія** [Електронний ресурс] / О. Горбатюк, Я. Гордійчук // Адапт. упр. : теорія і практика. Серія : Педагогіка. – 2026. – Т. 22, № 43. – Електрон. дані. *Обґрунтовано сутність поняття «університетське середовище» як комплексу взаємопов'язаних умов,*

факторів і ресурсів, що забезпечують розвиток особистості студента, формування його професійної ідентичності та системи цінностей. Розкрито специфіку формування ціннісних орієнтацій студентів у контексті європейських університетських практик, зокрема таких, як академічна свобода, студентоцентроване навчання, міжкультурна взаємодія, розвиток критичного мислення та участь студентів у прийнятті рішень. Зазначено, що університетське середовище у Бельгії сприяє формуванню таких цінностей, як відповідальність, автономність, толерантність, соціальна активність і професійна мобільність. Обґрунтовано доцільність використання бельгійського досвіду у вітчизняній системі вищої освіти з метою модернізації освітнього середовища та підвищення якості підготовки фахівців. Текст : https://amtp.org.ua/index.php/journal/article/view/860

77. **Долинна А. Американський досвід психономічної освіти : емоційна стійкість в умовах складних життєвих обставин** [Електронний ресурс] / А. Долинна // Наук. зап. Центральноукр. держ. пед. ун-ту ім. В. Вінниченка. Серія : Пед. науки. – 2026. – № 222. – С. 48-52. *Вказано, що у США психоемоційна освіта розвивається як міждисциплінарна галузь, що поєднує елементи педагогіки, психології, нейронауки та арт-терапії. Американські моделі активно впроваджують соціально-емоційне навчання, тренінги емоційного інтелекту, коучингові програми та практики саморегуляції, які спрямовані на розвиток здатності до адаптації, самоспостереження, емоційного балансу та професійної витривалості, створення безпечного освітнього простору, профілактику емоційного вигорання та розвиток навичок стресостійкості серед педагогів. Зазначено, що у межах проєктів, реалізованих за участі Американської федерації вчителів (AFT), розробляються навчальні модулі для освітян, які працюють у кризових умовах, зокрема з дітьми, що*

пережили травму. Представлено узагальнені показники емоційної стійкості фахівців психономічної сфери США. Обґрунтовано доцільність адаптації американського досвіду до українського освітнього простору, зокрема через впровадження інтегративно-технологічного напряму, що сприятиме формуванню емоційної стійкості, професійної автономії та готовності діяти в умовах невизначеності. Текст : https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/2539

78. **Жукова А. Р. Компаративний аналіз моделей розвитку обдарованості в освітніх системах Японії та Фінляндії** [Електронний ресурс] / А. Р. Жукова, І. В. Мішкурова, М. Є. Галченкова // Наук. інновації та перед. технології. Серія : Упр. та адміністрування. Економіка. Право. Педагогіка. Психологія. – 2026. – № 1. – С.915-921.*Здійснено компаративний аналіз чинників формування обдарованої молоді через призму передового досвіду систем освіти Японії та Фінляндії – двох країн, які посідають провідні позиції в міжнародних рейтингах якості освіти (PISA, TIMSS). Звернено увагу на спільну рису обох систем: обдарованість розглядається не як вроджена елітарна риса, а як результат сприятливого освітнього середовища, активної ролі сім'ї, індивідуального підходу та гуманістичного виховання. Вказано на перспективи адаптації цього досвіду для української системи освіти: впровадження елементів ранньої стимуляції талантів, посилення індивідуалізації в масовій школі, підвищення автономії вчителів, зменшення тестового навантаження та розвиток інклюзивних практик. Запропоновано інтеграцію принципів Судзукі та Ібуки в дошкільну освіту, а фінського досвіду – у реформу середньої школи. Вказано на необхідність переходу від селективного підходу до обдарованих до системного створення умов для розкриття потенціалу всіх дітей, що дозволить підвищити ефективність роботи з обдарованою молоддю в Україні,*

сформувати всебічно розвинені особистості та посилити конкурентоспроможність нації в глобальному світі. Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/35626/35615

79. **Завітренко А. М. Особливості моделей інклюзивної освіти в країнах Європи** [Електронний ресурс] / А. М. Завітренко, Д. Ж. Завітренко // Наук. вісн. Південноукр. нац. пед. ун-ту ім. К. Д. Ушинського. – 2025. – № 4 (153). – С.88-95. *Розглянуто чинні підходи до навчання дітей, які мають особливі освітні потреби, а також з'ясовано вплив соціальних і політичних чинників на процес організації освітньої інклюзії у Європі. Висвітлено зарубіжні технології та стратегії навчання в зазначеній галузі й окреслено перспективи розвитку цього феномена освіти. Акцентовано на найголовніших характеристиках інклюзивної школи: ефективне співробітництво педагогів загальної та спеціальної освіти, спеціальна атмосфера комфорту, внутрішня система управління процесом інклюзивної освіти завдяки діям міждисциплінарної команди спеціалістів. Визначено основні рушійні механізми результативного запровадження цього освітнього процесу в країнах Європи. Зазначено, що сучасна система інклюзивної освіти спонукає до створення освітнього середовища, комфортного для спільного навчання дітей із психофізичними порушеннями та їхніх однолітків без таких вад. Проте, вітчизняна інклюзивна освіта запроваджується переважно безсистемно, тож вона потребує розробки науково-теоретичних основ її складових, зокрема для дошкільного періоду.* Текст : https://nv.pdpu.edu.ua/Magazin

80. **Лобачова І. М. Соціально-емоційне навчання в сучасній освіті: огляд міжнародного досвіду** [Електронний ресурс] / І. М. Лобачова // Вісн. науки та освіти. – 2026. – № 2 (44). – С. 2211-2224. *Проаналізовано провідні міжнародні програми соціально-емоційного навчання для дошкільного та молодшого шкільного віку,*

що спрямовуються на розвиток емоційної грамотності, самоконтролю та соціально-когнітивних навичок вирішення міжособистісних проблем. Окрему увагу приділено програмам соціально-емоційного навчання, що реалізуються в Україні. Узагальнено міжнародний і вітчизняний досвід упровадження соціально-емоційного навчання та окреслено його потенціал для модернізації освітнього процесу. Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/38540/38549

81. **Матеріали науково-практичної конференції "Професійна педагогіка та освіта: досвід, новації, перспективи", (7 – 8 лютого 2025 року), [м. Ужгород].** — Ужгород ; Одеса : Молодий вчений, 2025. — 58 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці : А843773*** *Зі змісту: Проєктна технологія навчання школярів в Німеччині та перспективи її імплементації в Україні / В. В. Волик. – С.5-10; Інтегроване навчання як засіб формування навчальної мотивації здобувачів початкової освіти / В. П. Івасик. – С.17-20; Практичні аспекти навчання іноземних мов в середній школі (НУШ)/ Л. В. Крюкова. – С.20-24; Особливості "перевернутого" навчання / Л. Ф. Шамота. – С.28-34.*

82. **Пономаренко М. Економетричний аналіз динаміки освітньої міграції громадян України до країн Європи в умовах повномасштабної війни** [Електронний ресурс] / М. Пономаренко // Економіка та сусп-во. – 2026. – № 84. – Електрон. дані. *Метою дослідження є виявлення ключових тенденцій освітньої міграції українських учнів у країнах Європи та оцінка факторів, що впливають на чисельність українських студентів у країнах прийому. Вказано, що значну частку вимушених мігрантів становлять школярі та студенти, що зумовило формування нових моделей освітньої мобільності та інтеграції українських учнів у європейський освітній простір. Проаналізовано чисельність українських студентів, які навчаються в університетах європейських країн; вказано, що незалежними змінними*

виступають часовий фактор і чисельність українських школярів, інтегрованих до освітніх систем країн прийому. Підкреслено, що міжнародні програми підтримки Європейського Союзу (ЄС), зокрема "Erasmus"+ та "Horizon Europe", відіграють важливу роль в інтеграції українських учнів до європейського освітнього простору та сприяють збереженню наукового й освітнього потенціалу України. Текст : https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/7668

83. **Університет 2030: модель розвитку. Інноваційний університет і лідерство: проєкт і мікропроєкти – VII** / відп. ред. : Т. Фініков, С. Федонюк. — Київ : Таксон, 2025. — 115 с. : іл., табл. Бібліогр.: с. 95-97. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: В85721*** *Розглянуто місію та стратегію університетів світу, академічну політику та освітню пропозицію, взаємний вплив і співпрацю університету і суспільства. Схарактеризовано університет як простір для розвитку студентів і персоналу, включеність університету у світове професійне та наукове середовище. Розкрито місце університету у світових науково-технологічних трендах. Розглянуто питання управління та фінансування університету.*

84. **Фізеші О. Вища педагогічна освіта в Європейських країнах: проєкція на вітчизняні реалії** [Електронний ресурс] / О. Фізеші // Наук. зап. Центральноукр. держ. пед. ун-ту ім. В. Вінниченка. Серія : Пед. науки. – 2026. – № 222. – С. 516-519. *Проаналізовано вітчизняну педагогічну компаративістику з проблем вищої педагогічної освіти в окремих європейських країнах (Англії, Румунії, Словаччині, Угорщині, Франції) з їх можливою проєкцією на вітчизняні реалії. З'ясовано, що система вищої педагогічної освіти в європейських країнах є невід'ємною складовою національної освіти кожної держави, адже саме вона здійснює підготовку кваліфікованих педагогічних кадрів задля реалізації державної*

освітньої політики. Зазначено, що у більшості європейських країн педагогічну освіту здійснюють університети або інститути/коледжі, які функціонують при університетах; європейська педагогічна освіта концентрується навколо ідеї загальноєвропейської ідентичності в професійній підготовці педагогів. Вказано на необхідність інтеграції європейських стандартів вищої педагогічної освіти у вітчизняний освітній простір. Текст : https://pednauk.cusu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/2650/2684

85. **Чайка В. М. Тенденції диджиталізації професійної освіти: європейський досвід** [Електронний ресурс] / В. М. Чайка, А. М. Шишак, О. В. Васильків // Актуал. питання у сучас. науці. – 2026. – № 2 (44). – С.1913-1923. *На основі узагальнення досвіду Німеччини, Польщі та Австрії визначено, що диджиталізація є важливою умовою відповідності професійної освіти країни сучасним економічним і технологічним викликам, де відбувається перехід від вузькопрофесійної підготовки до формування комплексних, міждисциплінарних навичок робітника, що об'єднують технічні, цифрові та соціальні вміння та здатності, орієнтовані на неперервний професійний розвиток. Вказано, що у зазначених країнах посилено практичну спрямованість навчання та поглиблено взаємодію освіти з бізнесом через використання цифрових технологій, що забезпечує наближення освітнього процесу до реальних умов диджиталізованого виробництва та сприяє постійній адаптації освітніх програм до змін ринку праці. Обґрунтовано трансформацію ролі педагога: від транслятора знань до наставника й організатора студентоцентрованого навчання з використанням цифрових ресурсів.* Текст : https://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/37516/37517

Див. також : 1, 8,12, 23, 26-27, 33, 37-38, 43-44, 47, 50, 62, 65, 68-69

21.04.2026

Укладач: Ліфанова І.В.

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.